

RIKSDAGENS SVAR 133/2013 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om auktoriserade ombud för industriellt rättsskydd och om ändring av 1 kap. 2 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lagar om auktoriserade ombud för industriellt rättsskydd och om ändring av 1 kap. 2 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (RP 89/2013 rd).

Beredning i utskott

Ekonomiutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (EkUB 26/2013 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om auktoriserade ombud för industriellt rättsskydd

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Auktorisation

Ombud som utför uppdrag på området för industriellt rättsskydd kan bli auktoriserade i enlighet med denna lag.

2 §

Ombudsexamen

Nämnden för ombud för industriellt rättsskydd anordnar ombudsexamen som består av

1) en gemensam del med separata delområden för systemet för industriellt rättsskydd och ombudsetik,

2) en del som består av antingen patenträtt, varumärkesrätt eller mönsterrätt som valfria delområden inom det industriella rättsskyddet.

Över avlagd ombudsexamen utfärdas ett intyg. Närmare bestämmelser om anordnande av ombudsexamen och om innehållet i intyget får utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §

Deltagande i ombudsexamen

Behörig att delta i ombudsexamen är den som utfört uppdrag på området för industriellt rättsskydd i minst ett års tid. Av den som ska avlägga examen på delområdet för patenträtt krävs dessutom högre högskoleexamen inom teknik eller annan lämplig högskoleexamen. Av den som ska avlägga examen på delområdena för varumärkesrätt eller mönsterrätt krävs högre högskoleexamen i juridik eller annan lämplig högskoleexamen.

Nämnden för ombud för industriellt rättsskydd kan bevilja dispens från kravet på utbildning enligt 1 mom. för den som har utfört uppdrag på området för industriellt rättsskydd i minst fem års tid och som avlagt en examen som enligt nämnden ger en tillräcklig bild av hur omfattande sökandens kunskaper är.

4 §

Ombudsexamensregister

Nämnden för ombud för industriellt rättsskydd för ett register över ombud som deltagit i ombudsexamen med tanke på bevaringen av examensuppgifterna och uppföljningen av hur systemet för ombudsexamen fungerar.

I ombudsexamensregistret antecknas namnet, personbeteckningen, hemkommunen och adressen för den som deltagit i en examen samt namnet på examen, examensresultatet och examens-tidpunkten. Uppgifterna bevaras i registret varaktigt.

5 §

Behörighetsvillkor

Behörig att auktoriseras som ombud enligt denna lag är den som är myndig och som

1) inte har försatts i konkurs och vars handlingsbehörighet inte har begränsats,

2) är tillförlitlig, samt

3) har avlagt ombudsexamen enligt 2 § med godkänt resultat och högst tre år har förflutit från det att examen avlades.

Som tillförlitlig på det sätt som avses i 1 mom. 2 punkten betraktas inte den som genom en lagakraftvunnen dom har dömts till fängelsestraff under de senaste fem åren eller till bötesstraff under de senaste tre åren för ett brott som visar att personen i fråga är uppenbart olämplig som auktoriserat ombud. En person betraktas inte heller som tillförlitlig, om denne annars genom sin tidigare verksamhet har visat sig vara uppenbart olämplig som auktoriserat ombud.

6 §

Förfarandet för ansökan om och beviljande av auktorisation

Om en sökande uppfyller behörighetsvillkoren enligt 5 § ska nämnden för ombud för industriellt rättsskydd bevilja honom eller henne auktorisation. Auktorisation beviljas för fem år. Auktorisationen förlängs med fem år i sänder, om sökanden fortfarande uppfyller behörighetsvillkoren enligt 5 § 1 mom. 1 och 2 punkten och visar att han eller hon utfört ombudsuppgifter under den tid som auktorisationen varit i kraft.

Ansökan om auktorisation lämnas in till nämnden för ombud för industriellt rättsskydd. Till ansökan om auktorisation ska på begäran fogas behövlig utredning om att behörighetsvillkoren enligt 5 § 1 mom. är uppfylla. I en anmälan om förlängning av auktorisationen ska det lämnas utredning om att behörighetsvillkoren enligt 5 § 1 mom. fortfarande är uppfyllda. Anmälan ska lämnas in till nämnden för ombud för industriellt rättsskydd högst sex och minst tre månader innan giltighetstiden för auktorisationen går ut.

Över auktorisation utfärdas det ett intyg. Närmare bestämmelser om innehållet i intyget får utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §

Rätt att använda yrkesbeteckning

Yrkesbeteckningen patentombud, varumärkesombud, mönsterrättsombud eller ombud för industriellt rättsskydd får endast användas av ett ombud som auktoriserats i enlighet med 6 §.

Av den ombudsexamen som avses i 2 § 1 mom. 2 punkten krävs det att patentombud avlagt examen på delområdet för patenträtt, att varumärkesombud avlagt examen på delområdet för varumärkesrätt, att mönsterrättsombud avlagt examen på delområdet för mönsterrätt och att ombud för industriellt rättsskydd avlagt examen på delområdena för patenträtt, varumärkesrätt och mönsterrätt.

8 §

God ombudssed

Ett auktoriserat ombud ska redbart och samvetsgrant utföra de uppdrag på området för industriellt rättsskydd som anförtratts honom eller henne samt i all sin verksamhet iaktta god ombudssed. Ett auktoriserat ombud ska särskilt

1) utföra uppdragen med omsorg, noggrannhet och behövlig skyndsamhet utan att förorsaka onödiga kostnader,

2) upprätthålla och utveckla sin yrkeskompetens och följa rättsutvecklingen i synnerhet på de områden av industriellt rättsskydd där han eller hon är verksam,

3) inte i samma ärende ta emot uppdrag från två eller flera klienter utan deras samtycke, om klienternas intressen eller rättigheter i ärendet är motstridiga eller om det föreligger en uppenbar risk för intressekonflikt.

Bestämmelser om sådana förfaranden som strider mot god sed eller annars är otillbörliga ur konsumentens synvinkel finns dessutom i 2 kap. i konsumentskyddslagen (38/1978).

9 §

Tystnadsplikt

Auktoriserade ombud eller deras assistenter får inte utan tillstånd röja en enskild klients eller familjs hemlighet eller en affärshemlighet eller yrkeshemlighet som de på grund av sitt uppdrag har fått kännedom om. Auktoriserade ombud eller deras assistenter får inte heller utan tillstånd röja några andra uppgifter om sin klient som de på grund av sitt uppdrag fått kännedom om.

10 §

Nämnden för ombud för industriellt rättsskydd

I anslutning till Patent- och registerstyrelsen finns det en nämnd för ombud för industriellt rättsskydd som är opartisk i sina avgöranden.

11 §

Tillsättning av nämnden för ombud för industriellt rättsskydd och nämndens sammansättning

Statsrådet tillsätter nämnden för ombud för industriellt rättsskydd för tre år i sänder. Nämnden består av en ordförande och en vice ordförande samt minst fem och högst nio andra medlemmar. Arbets- och näringsministeriet lägger fram förslag till nämndens ordförande och vice ordförande efter att ha hört Patent- och registerstyrelsen. Varje medlem, med undantag av ordföranden och vice ordföranden, har en personlig suppleant.

Ordföranden och vice ordföranden i nämnden för ombud för industriellt rättsskydd ska vara väl förtrogna med området för industriellt rättsskydd och ha avlagt högre högskoleexamen så att åtminstone den ena av dem avlagt högre högskoleexamen i juridik.

En av medlemmarna i nämnden för ombud för industriellt rättsskydd och dennes suppleant ska företräda arbets- och näringsministeriet och två av medlemmarna och deras suppleanter ska företräda Patent- och registerstyrelsen. Två medlemmar och deras suppleanter ska vara ombud som auktoriserats enligt denna lag. De övriga medlemmarna ska vara förtrogna med området för industriellt rättsskydd och på ett opartiskt sätt företräda sakkännedomen om de olika områdena av industriellt rättsskydd.

Arbets- och näringsministeriet fastställer grunderna för arvoden för ordföranden, vice ordföranden och medlemmarna i nämnden för ombud för industriellt rättsskydd.

12 §

Behandling av ärenden i nämnden för ombud för industriellt rättsskydd

Nämnden för ombud för industriellt rättsskydd är beslutför när mötesordföranden och minst hälften av de övriga medlemmarna är närvarande. Besluten vid nämndens sammanträden fattas med enkel majoritet. Om rösterna faller li-

ka, blir den åsikt som ordföranden har omfattet beslut i saken.

Nämnden för ombud för industriellt rättsskydd kan för skötseln av sina uppgifter arbeta som en sektion eller som flera sektioner. Närmare bestämmelser om behandlingen av ärenden i nämnden för ombud för industriellt rättsskydd får utfärdas genom förordning av statsrådet.

På ordföranden och medlemmarna i och de anställda vid nämnden för ombud för industriellt rättsskydd tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar då de utför uppgifter som avses i denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

13 §

Tillsynsuppgifter

Nämnden för ombud för industriellt rättsskydd utövar tillsyn över att de auktoriserade ombudens skyldigheter enligt denna lag blir fullgjorda.

Oberoende av tystnadsplikten ska auktoriserade ombud på begäran lämna nämnden för ombud för industriellt rättsskydd de handlingar och uppgifter som behövs för tillsynen.

Auktoriserade ombud ska utan dröjsmål underrätta nämnden för ombud för industriellt rättsskydd om sådana väsentliga ändringar som skett i deras förutsättningar att fungera som auktoriserade ombud eller i andra omständigheter som påverkar deras verksamhet som auktoriserade ombud.

14 §

Indragning av auktorisation

Nämnden för ombud för industriellt rättsskydd ska dra in auktorisationen, om ett ombud

1) skriftligen begär indragning av auktorisationen,

2) inte har lämnat in en anmälan om förlängning av auktorisationen i enlighet med 6 § 2 mom., eller

3) inom rimlig tid inte har avlagt den tillsynsavgift som anges i 19 § 2 mom. efter det att han eller hon fått en anmärkning om saken.

Om auktorisationen av ett ombud har indragits med stöd av 1 mom. 2 eller 3 punkten, kan auktorisationen på begäran återställas förutsatt att sökanden fortfarande uppfyller de behörighetsvillkor som anges i 5 § 1 mom. 1 och 2 punkten. För att auktorisationen ska kunna återställas i ett fall som avses i 1 mom. 2 punkten i denna paragraf krävs dessutom att sökanden fortfarande är verksam som ombud och i ett fall som avses i 3 punkten att sökanden erlagt de tillsynsavgifter som förfallit till betalning inom tre år från det att auktorisationen indrogs.

15 §

Varning och anmärkning

Nämnden för ombud för industriellt rättsskydd kan tilldela ett auktoriserat ombud en varning, om denne

1) av vårdslöshet eller oaktsamhet har förfarit i strid med denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den, eller

2) har brutit mot sina skyldigheter som auktoriserat ombud.

Om det finns förmildrande omständigheter för ett auktoriserat ombuds förfarande enligt 1 mom., kan nämnden för ombud för industriellt rättsskydd tilldela denne en varning.

16 §

Återkallelse av auktorisation

Nämnden för ombud för industriellt rättsskydd ska återkalla auktorisationen, om ett ombud

1) förfar ohederligt i sina uppdrag enligt 8 § eller på något annat sätt avsiktligt eller av grov oaktsamhet har förfarit i strid med denna lag eller med bestämmelser om utfärdats med stöd av den,

2) trots tilldelad varning upprepade gånger har brutit mot sina skyldigheter som auktoriserat ombud, eller

3) inte längre uppfyller de behörighetsvillkor som anges i 5 §.

Om en brist som avses i 1 mom. 3 punkten kan avhjälpas, ska nämnden för ombud för industriellt rättsskydd innan den fattar beslut om återkallelse av auktorisationen sätta ut en tidsfrist för ombudet i fråga för avhjälpande av bristen.

När nämnden för ombud för industriellt rättsskydd behandlar ett ärende om återkallelse av auktorisation kan nämnden tilldela ombudet en varning eller anmärkning, om kriterierna för återkallelse inte uppfylls men ombudets förfarande är klandervärt enligt 15 §.

Om auktorisationen har återkallats med stöd av 1 mom., kan ny auktorisation beviljas när sökanden uppfyller de behörighetsvillkor som anges i 5 §. Ett ombud vars auktorisation har återkallats med stöd av 1 mom. 1 eller 2 punkten kan dock inte beviljas ny auktorisation förrän tre år har förflutit från det att beslutet om återkallelse vann laga kraft.

17 §

Straffbestämmelser

Den som i strid med 7 § uppsåtligen använder yrkesbeteckningen patentombud, varumärkesombud, mönsterrättsombud eller ombud för industriellt rättsskydd, ska för *olovlig användning av yrkesbeteckningen auktoriserat ombud* dömas till böter.

Till straff för brott mot tystnadsplikten enligt 9 § döms enligt 38 kap. 1 eller 2 § i strafflagen (39/1889), om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag.

Domstolen ska sända nämnden för ombud för industriellt rättsskydd en kopia av sitt beslut i ett ärende som avses i 1 eller 2 mom.

18 §

Ombudsregister

För tillsynen över auktoriserade ombuds verksamhet och för förlängning av auktorisationen samt för att säkerställa att de som är i behov av tjänster på området för industriellt rättsskydd

kan försäkra sig om att auktorisationen är giltig ska nämnden för ombud för industriellt rättsskydd föra ett register över auktoriserade ombud.

I ombudsregistret antecknas namnet, personbeteckningen, hemkommunen, hemadressen och arbetsadressen för auktoriserade ombud samt uppgifter om godkänd ombudsexamen eller ombudsexamina och tidpunkten för avlagd examen, tidpunkten för beviljande av auktorisation och förlängning av auktorisationen, indragning av auktorisationen med stöd av 14 § 1 mom. samt om de påföljder som påförts ett ombud med stöd av 15 eller 16 §. Uppgifterna bevaras i registret varaktigt.

Oberoende av bestämmelserna i 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får nämnden för ombud för industriellt rättsskydd via ett elektroniskt datanät publicera uppgifterna om auktoriserade ombuds namn, hemkommun och arbetsadress. Uppgifterna ska utplånas utan oskäligt dröjsmål, om auktorisationen dras in med stöd av 14 § eller återkallas genom ett lagakraftvunnet beslut. Ett auktoriserat ombud har dock rätt att förbjuda att uppgifterna om honom eller henne publiceras.

19 §

Avgifter

För deltagande i ombudsexamen, anteckning i ombudsexamensregistret och ombudsregistret, beviljande av auktorisation och förlängning av auktorisationen ska det erläggas en avgift vars grunder fastställs i lagen om patent- och registerstyrelsens prestationer (1032/1992) och de författningar som utfärdats med stöd av den.

Patent- och registerstyrelsen har dessutom rätt att hos auktoriserade ombud ta ut en tillsynsavgift på 250 euro som används för att täcka kostnader för verksamheten vid nämnden för ombud för industriellt rättsskydd. Tillsynsavgift ska erläggas för det år då ombudet beviljas auktorisation enligt denna lag och dessutom för varje kalenderår vid ingången av vilket auktorisationen är i kraft.

20 §

Ändringssökande

Omprövning av ett beslut som nämnden för ombud för industriellt rättsskydd har fattat i ett ärende som gäller förvägrande av deltagande i ombudsexamen, underkännande av ombudsexamen eller avslag på ansökan enligt 6 § 2 mom. om beviljande av auktorisation eller anmälan av förlängning av auktorisationen får begäras hos nämnden i fråga på det sätt som föreskrivs i 7 a kap. i förvaltningslagen (434/2003). I beslut som har fattats med anledning av begäran om omprövning får ändring sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen i enlighet med förvaltningsprocesslagen (586/1996). I förvaltningsdomstolens beslut får ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen endast, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Omprövning av ett beslut som Patent- och registerstyrelsen har fattat i ett ärende som gäller tillsynsavgift får begäras hos Patent- och registerstyrelsen på det sätt som föreskrivs i 7 a kap. i förvaltningslagen. I beslut som har fattats med anledning av en begäran av omprövning får ändring sökas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol i enlighet med förvaltningsprocesslagen. I förvaltningsdomstolens beslut får ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen endast, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Den som av skäl som nämns i 15 § eller 16 § 3 mom. tilldelats varning eller anmärkning eller vars auktorisation indragits av skäl som nämns i 14 § 1 mom. 3 punkten eller återkallats av skäl som nämns i 16 § 1 mom. har rätt att anföra besvär över beslutet hos marknadsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen. I marknadsdomstolens beslut får ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen.

21 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om organiseringen av verksamheten i nämnden för ombud för industriellt rättsskydd får meddelas i en arbetsordning som fastställs av ordföranden i nämnden för ombud för industriellt rättsskydd.

22 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .
Genom denna lag upphävs lagen om patentombud (552/1967).

23 §

Övergångsbestämmelser

Oberoende av vad som i 11 § 3 mom. föreskrivs om utnämning av företrädare för auktoriserade ombud till medlemmar av nämnden för ombud för industriellt rättsskydd ska, när nämnden tillsätts för första gången, två av dess medlemmar vara personer som utför uppdrag på området för industriellt rättsskydd och på ett opartiskt sätt företräda sakkännedomen om de olika områdena av industriellt rättsskydd.

En fysisk person som vid ikraftträdandet av denna lag varit antecknad i det patentombudsregister som förs av Patent- och registerstyrelsen kan auktoriseras även om han eller hon inte har avlagt ombudsexamen enligt 2 §. Även en sådan fysisk person kan auktoriseras utan att ha avlagt ombudsexamen enligt 2 § som omedelbart före denna lags ikraftträdande i minst två års tid skött sådana varumärkesärenden eller mönsterrättsärenden som ska handläggas av Patent- och registerstyrelsen. Auktorisation enligt detta moment ska sökas inom ett år från lagens ikraftträdande med iakttagande av förfarandet enligt 6 § 2 mom.

Även en sådan fysisk person utan ombudsexamen enligt 2 § vars ansökan om att bli antecknad i patentombudsregistret inte har avgjorts vid ikraftträdandet av denna lag kan auktoriseras,

om han eller hon gjort sin ansökan senast tre månader före denna lags ikraftträdande och uppfyller förutsättningarna vid denna lags ikraftträdande för registrering. Sådana ansökningar om att bli antecknad i patentombudsregistret som inkommit till Patent- och registerstyrelsen under de tre sista månaderna före ikraftträdandet av denna lag tas inte upp till prövning.

En fysisk person som vid denna lags ikraftträdande varit antecknad i Patent- och registersty-

relsens patentombudsregister får oberoende av bestämmelserna i 7 § använda den yrkesbeteckning som han eller hon använde vid ikraftträdandet av denna lag i ett års tid från ikraftträdandet. Detsamma gäller för en fysisk person som sköter varumärkesärenden eller mönsterrättsärenden och som tillhandahållit tjänster där användningen av yrkesbeteckningen varumärkesombud eller mönsterrättsombud är vedertagen.

Lag

om ändring av 1 kap. 2 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (100/2013) 1 kap. 2 § 1 mom. 7 punkten och fogas till 1 kap. 2 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lag 594/2013, en ny 8 punkt som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

2 §

Konkurrens- och tillsynsärenden

Marknadsdomstolen handlägger som *konkurrens- och tillsynsärenden* de ärenden som hör till dess behörighet enligt

7) lagen om Finansinspektionen (878/2008),
8) lagen om auktoriserade ombud för industriellt rättsskydd (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 12 november 2013